

1. Communicating borders. Boundary objects and other conceptualisations and theories as tools to efficient and comparative discussions about borders [ENG]

Organizator panelu/organizer of a panel session: Wiesława Duży, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polska Akademia Nauk / Wydział Historii Uniwersytet Warszawski

The main idea for this panel is to reveal, present, and collect conceptualisations and theories concerning borders from various disciplines. The purpose of building this collection of conceptual frameworks is to provide researchers interested in border studies a handy toolkit allowing them to explain and communicate efficiently their topics within a comparative perspective. Among others, the boundary objects concept may be this kind of a tool. Understood as the entity which can be used by various parties, sharing the same features and simultaneously different semantics (i.e. a church building may be considered as a sacred place but also - for others - as a place of social and cultural meetings and exchange), boundary object concept places its origin in the communication studies and is best known from Susan Leigh Star's publications. Other possible conceptualisations are: assemblage theory, grounded theory with a congruence analysis, etc.

The questions to be raised in the panel may include:

Is the boundary object useful to conceptualise "analysed reality" (i.e. can we name historical areas of Spisz, Pomorze or "Kresy" boundary objects based on source evidence?) or is it relevant for scientific writings and knowledge communication (i.e. definitions of borderland in social and cultural studies)?

How to compare areas with unstable or changing borders (i.e. historical voivodeship of Podlasie and modern administrative unit)?

What types of borders do we observe and what are their main features?

How borders are represented or what means are used to communicate about borders (i.e. narrative descriptions, maps with lines or any other type of signs or symbols, physical objects, etc)?

What is probably the most important, the panel focuses on all types and levels of borders dividing physical territory for various purposes. Therefore, the presentations should be placed in the spatial turn domain or reflect or discuss with the approach specific for this domain.

Selected readings:

Star, S. L., & Griesemer, J. R. (1989). "Institutional Ecology, 'Translations' and Boundary Objects: Amateurs and Professionals in Berkeley's Museum of Vertebrate Zoology", 1907-39. *Social Studies of Science* 19(3): 387-420. <https://doi.org/10.1177/030631289019003001>

Star S. L. (2010). "This is not a boundary object: Reflections on the origin of a concept".

Science, Technology & Human Values, 35: 601-617.

<https://doi.org/10.1177/0162243910377624>

Harvey F. (2009). "Of Boundary Objects and Boundaries: Local Stabilization of the Polish Cadastral Infrastructure". *The Information Society* 25 (5): 315-327.

<https://doi.org/10.1080/01972240903212623>

Nahotko M. (2020). "System informacyjny jako obiekt graniczny." *Toruńskie Studia Bibliologiczne* 13 (1 (24)): 9-40.

<https://doi.org/10.12775/TSB.2020.001>.

Wenger-Trayner B., E. Wenger-Trayner, J. Cameron, S. Eryigit-Madzwamuse, and A. Hart. (2019). "Boundaries and Boundary Objects: An Evaluation Framework for Mixed Methods Research" *Journal of Mixed Methods Research* 13 (3): 321-38.

<https://doi.org/10.1177/1558689817732225>.

Babiński G. (2001). "Pogranicza stare i nowe. Ciągłość i zmiana procesów społecznych" in: K. Krzysztofek, A. Sadowski (eds). "Pogranicza etniczne w Europie. Harmonia i konflikty", Białystok 2001, pp. 69-82.

Knowles A., I. Gregory, et al. (2000). "Special Issue: Historical GIS: The Spatial Turn in Social Science History" *Social Science History* 24 (3).

<https://www.cambridge.org/core/journals/social-science-history/issue/B978CE31CC1A45180A11CBAE7924E090>

Møller, J. (2017). "A framework for congruence analysis in comparative historical analysis of political change" *Qual Quant* 51: 2337–2355. <https://doi.org/10.1007/s11135-016-0391-5>

2. Granice i pogranicza w warunkach kryzysów i konfliktów monolitycznych i hybrydowych. Stan obecny i scenariusze przyszłości [PL]

Organizator panelu/organizer of a panel session: Dawid Błaszczak, Akademia Białska im. Jana Pawła II

Współczesne granice i pogranicza oplata mniej lub bardziej gęsta sieć konfliktów i zagrożeń, wynikających z fluktuujących lub permanentnych zmian, o różnorodnych formach, skali i konsekwencjach. Aktualnie eskalacja konfliktów i kryzysów wykracza poza tradycyjne ramy (choć w zupełności ich nie niweluje), za sprawą nowych, np. pozamilitarnych narzędzi i środków oraz płaszczyzn, np. gospodarczej czy informacyjnej. W celu wywołania lub wzmocnienia konfliktów i kryzysów sięga się do szantażu ekonomicznego, kampanii dezinformacyjnych, manipulacji świadomością społeczną i wielu innych, stanowiących fundament działań, określanych mianem hybrydowych. W tym względzie wyraźne znaczenie ma również polityka międzynarodowa, w szczególności zaś wojna na Ukrainie, konflikt na granicy polsko-białoruskiej, nieprzewidywalność działań Aleksandra Łukaszenki czy imperialne zapędy Rosji. Warto podkreślić, że uzupełnieniem konfliktów i kryzysów w świecie realnym jest cyberprzestrzeń, w której z powodzeniem wykorzystuje się broń, jaką jest informacja. W dyskusji nad granicami i pograniczami nie sposób zapomnieć, że ów destabilizacja determinuje morfologię granic i pograniczy, skłaniając do interdyscyplinarnych studiów i badań, z wykorzystaniem rozmaitych narzędzi badawczych do eksploracji granic i pograniczy jako wciąż nieodkrytych pól badawczych. Celem niniejszego panelu jest dyskusja nad dotychczasowymi konfliktami i kryzysami, prezentacja wyników badań oraz próba sformułowania stosownych rekomendacji, ukierunkowanych między innymi na wzmocnienie pozycji i odporności regionów i państw oraz rozwiązanie niepokojących, pełnych napięcia sytuacji.

3. Human and more-than-human actors in cross-border context [ENG]

Organizator panelu/organizer of a panel session: Iga Kołodyńska, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Borders can be understood as administrative and substantive lines separating the geographic regions and countries. The fact that human as well as non-human actors can overcome borders for different reasons and in different circumstances challenges the approach to understand borders as dividing lines. Human actors are mobile and able to cross borders, especially in the European Union and Schengen area context. Non-human actors might also be a part of the border (e.g. crossborder water bodies, mountain chains), cross borders (e.g. viruses), act towards bordering processes (e.g. the pandemic of Covid-19), or debordering processes (e.g.

transboundary cooperation around crossborder water bodies). A non-anthropogenic perspective on borders challenges the conception of humans as subjects with privileged agency over a non-human nature (Descola, 2013). Moreover the dualistic, hierarchical separation of human-made borders from nature might lead to sustainability challenges and fails to protect cross-border nature bodies (e.g. ecological catastrophe on Oder river in August 2022). In order to explore the approach of non-human borders we invite scholars to present cross border studies that include a more-than-human perspective.

4. Granice i pogranicza w tekście i tym, co wokół tekstu - perspektywa socjologii literatury [PL]

Organizator panelu/organizer of a panel session: Marta Cobel-Tokarska, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa

"Czytać, dużo czytać" - nawołuje w tytule zbioru esejów Ryszard Koziółek (2023). Szczególnie w dzisiejszym świecie, gdzie trudno refleksją nadążyć za zmieniającą się rzeczywistością, zwrot ku literaturze wydaje się słuszny. Chciałabym zatem zaproponować grupę tematyczną obejmującą socjologiczny namysł nad literaturą - zarówno nad przedstawieniami granic i pograniczy w tekstach, jak i aspektem "graniczenia" poprzez wędrówkę tekstów, ich tłumaczenia, odbiór, wpływ, instytucje, współtworzenie i przekształcanie zbiorowej wyobraźni. Proponuję skupienie się na obszarze bliskich sąsiedztw Europy Środkowej.

5. Wschodnie pogranicza Polski w XXI w. [PL]

Organizator panelu/organizer of a panel session: Małgorzata Bienkowska, Uniwersytet w Białymstoku

Celem proponowanego panelu jest refleksja nad procesami, jakie zachodzą od kilku lat na północno-wschodnim i południowo-wschodnim pograniczu Polski. W 2021 roku rozpoczął się kryzys migracyjny na pograniczu z Białorusią, jego efektem było objęcie części pogranicza strefą zamkniętą. W lutym 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, co na południu, przy granicy z Ukrainą, również zaktywizowało przygraniczne miejscowości do pomocy sąsiadom. Sytuacje te niewątpliwie miały i mają nadal wpływ na relacje na pograniczu, na życie codzienne mieszkańców tych terenów, na postrzeganie wschodniej granicy Polski. Można założyć, że te wyjątkowe, kryzysowe sytuacje rezonują w lokalnych społecznościach, mają wpływ na zarządzanie przygranicznymi gminami itd.